

Flyktingens 7 songar

Grenland Friteater

“Han som står på stupet når det snør”

Av Jan Erik Vold

Georg Johannesen. Jeg tenker på en merkelig diktlinje jeg fikk med meg fra Dagbladet sommeren 1965:

Jeg er et veikryss som står i et veikryss

Georg Johannesen (1931–2005) som avsluttet liv – jeg tenker på to fragmenter fra første og siste diktbok: «Mitt først samleie/fant sted under Koreakrigen» (*Dikt*, 1959); «Mitt siste samleie/fant sted under Vietnamkrigen» (*Dikt i samling*, 2004).

Georg Johannesens fremstilling av seg selv, som «Kong J» (1966):

Han har fått ha sitt liv
og har det som tidsfordriv
Vugge, grav, minutt, sekund
fyller jord hans store munn
Georg Johannesen sover i samme mørket
som andre barn, som andre menn
og ved hans side ligger det kvinner
og sover med Georg Johannesen

Personlig pronomen, første person entall forekommer ofte hos denne dikter. Så ofte, at man skjønner at han ikke nødvendigvis mener seg selv når han sier Jeg. Han har til og med sendt leseren en advarsel:

Jeg er en mann de lumske kan regne med

Men det **finnes** en virkelig Georg Johannesen, der Jeg **betyr** Jeg. Denne Jeg utfolder seg i hans sakprosa, hans litteraturpolemikk, intervjuer han stiller opp i, brev han skriver til vennene – og alle samtalene, ikke å forglemme!

Det er synd at det åpent selvbiografiske ble så lite eksponent i poetens skrift. Man ser hvor levende han fremstår, i erindringskapitlet «Min barndom er tåket og hvit», i Elisabeth Armands Bergen-antologi *Vi bodde der* (2002).

Kjære leser, tenk deg min himmelfalne stumhet og begeistring, da jeg hørte Georg lese sine tolkninger av Tu Fu for første gang, på et redaksjonsmøte for snart femti år siden, for det forlag som forberedte utgivelsen av den kinesiske dikteren på norsk.

Åpningsdiktet skar gjennom marg og bein, «Flyktingens syv sanger» -- her den første av de syv strofer:

Kall meg Tu, nykommeren, gamlingen
Han med langt hår, han med hvitt hår
Urtesamleren: han som går bøyd under åsen
Han som står på stupet når det snør
Snakk om meg og si: han er forvist for alltid
Han eier ingenting, han hoster når det blåser
Han er for tynt kledd for vårt klima
Det var min første sang: min hvite ånde

Om Tu Fu (712-770), av mange ansett som Kinas største poet, visste jeg på det tidspunkt lite, annet enn at han levde i krigerske tider under et Tang-dynasti i forfall, poeten stadig på flykt og vandrings, under kummerlige vilkår, han som kom fra en lærde embedsmannsslekt. Alt han skrev om kone og barn, søskener og familie er sant. Mange døde, av sult og annet.

Og likevel. Gjendikteren sier han har lagt tolkningene til rette slik at man ikke behøver vite så mye om Tu Fus bakgrunn og de historiske referanser originalteksten har. Johannesen, som ikke kan kinesisk, har peilet inn diktene via engelske, tyske, skandinaviske utgaver.

Det slående ved diktene er at den tilstand av evig uro og konflikt hos Tu Fu lot seg lese også ut fra **gjendikterens** situasjon, som Norges skarpeste NATO-, USA- og Norgeskritiker, han som sa: «Vi har tenkt å stille Halvard Lange for en domstol. Der kan samtalen begynne» – GJ en markant venstreradikal skriver motarbeidet både fra politisk og akademisk hold: «Hán er for tynt kledd for vårt klima».

Hvor fri er Johannesens gjendiktning?

Uten kunnskap i kinesisk søkte undertegnede de engelske utgaver som var å komme over. Først noen ord om bakgrunnen til flyktning-diktet. Det er skrevet år 759, da Tu Fu var på flykt fra hungersnød – det er av oversetter Rewi Alley gitt tittelen «Songs of a Refugee in Tungku». Andre kaller hovedpersonen «a traveler», «a wanderer», «a sojourner» (=en besøkende). Tu Tzü-meı var Tu Fus hoffnavn. Jeg overlater til leseren å foreta sammenligninger mellom engelsk originaloversettelse og norsk sekundærtolkning.

Her William Hungs oversettelse (1962) av åpningsstrofen:

A sojourner by the name of Tu Tzü-mei
With disheveled white hair falling over his ears
Has been compelled by hunger to pick acorns for food,
In the mountain ravines, in the dusk of a cold winter day.
No letters have come from the Central Plains, and I cannot return there;
My limbs are frozen, chapped, covered with half-dead skin and flesh,
Oh! Just this first song is sufficiently sad:
A bitter wind blows on me from high above.

Midtstrofen, den går hos Georg Johannessen slik:

Min yngste søster er allerede enke
Jeg har ikke sett henne på åtte år
Hun bor ved en stri elv uten båt eller bro
Veien dit er stengt av piler og fiendeflagg
Fra dit ingen kan dra kan ingen komme
Dit det ikke går vei går det heller ingen båt
Hun bor i et land der apene klager også om dagen
Om dette handler dessverre min fjerde sang

Her er Burton Watsons engelske tolkning (1971):

I have a sister, little sister, living in Chung-li,
husband dead these many years, her orphan ones still young.
On the long Huai the waves leap up, dragons and serpents rage;
we haven't met for ten years -- when will you come?
I want to go in a little boat but arrows fill my eyes;
far away in that southern land, banners of war abound.
Ah-ah, song the fourth, four times I've sung;
forest monkeys for my sake wail even at noon.

Sluttsangen lyder hos Georg Johannessen:

Her er jeg blitt gammel uten å bli noe annet
Tre års hungersnød åt opp tredve år
Jeg har levd av å plukke bær i utmarken
I hovedstaden er embedsmennene ennå unge
Det er vel rimelig at unge folk vil opp og frem
Rundt om i fjellene bor mine lærdeste venner
Ja, dette er syvende sang, den slutter rolig:
Jeg åpnet øynene og så hvor hurtig solen gikk ned

Geoffrey Waters har gjort denne tolkningen (1975):

I am a man who's made no name, already I've grown old,
Wandering hungry three years on barren mountain roads.
In Ch'ang-an the ministers are all young men;
Wealth and fame must be earned before a man grows old.
In the mountains here are scholars who knew me long ago.
We only think of the good old days, our hearts full of pain.
Alas! This is my seventh song, oh! with sorrow I end the refrain,
Looking up to the wide sky where the white sun rushes on.

Tu Fu – Georg Johannsesens annet poetiske Jeg?

I alle fall har nordmannen funnet en språkkropp han ubesværet og med autoritet glir inn i. Det fins større dramatiske hendelser i Tu Fus liv, men den politiske sorg – på egne og alles vegne – deler de. Også en type melankoli, som Johannessen sjeldent lar slippe til i sine egne dikt. Dertil en blyghet hos den norske dikteren som gjør at han drar seg for å være åpent selvbiografisk, i sine vers. Men kan dandere Tu Fus tekster, så man aner et snev av nordmannens liv og levnet.

Vi ser at sluttkupletten i siste strofe av «Flyktningens syv sanger» hos GJ får et avklaret og majestetisk drag som muligens mangler i originalen. Slik også Johannenses innledning har noe samlende og dramatisk over seg: «Han som står på stupet når det snør». Er vi på Vestlandet – eller i en dalgang i Kina?

Johannesen gjør «*Flyktningens syv sanger*» til portaldiktet inn til Tu Fus verden, ved å sette det aller først i samlingen, som på norsk rett og slett heter Tu Fu (PAXLYRIKK 1968). Hans bearbeidelse av åpningen og slutten gjør antagelig diktet mer sentralt i vår norske Tu Fu-forståelse enn den kineserne har? Og selve flyktning-problematikken har sannelig ikke blitt mindre aktuell, i de europeiske land, på det halvsekkel som siden har gått.

Den norske dikterens overrensstemmelse med den kinesiske understrekkes i etterordet: «Jeg har i særlig grad søkt å presentere Tu Fu-dikt over emner som vestlige mennesker ofte synes er upoetiske: vennskap (ikke kjærighet), høst (ikke vår), alderdom (ikke ungdom). Videre: sosiale og historiske spørsmål, krig, fred, nød, sykdom, men fremfor alt: mangel på følelser, åndelig tomhet, sjælelig utmattelse, resignasjon, likegyldighet..»

Bedre nettesnor til å lese gjendikterens egne norske dikt fins ikke.

At Tu Fu fulgte Georg Johannessen til veis ende, viser denne tolkningen
GJ offentliggjorde i 2002, tre år før han døde:

HØSTLIG HELLIGDAG
(Etter Tu Fu)

Denne høstdagen er her en helligdag
Mine sorger setter smak på min vin
Floden Yangtse er bredere enn noen innsjø
Bare havet kan stanse den floden

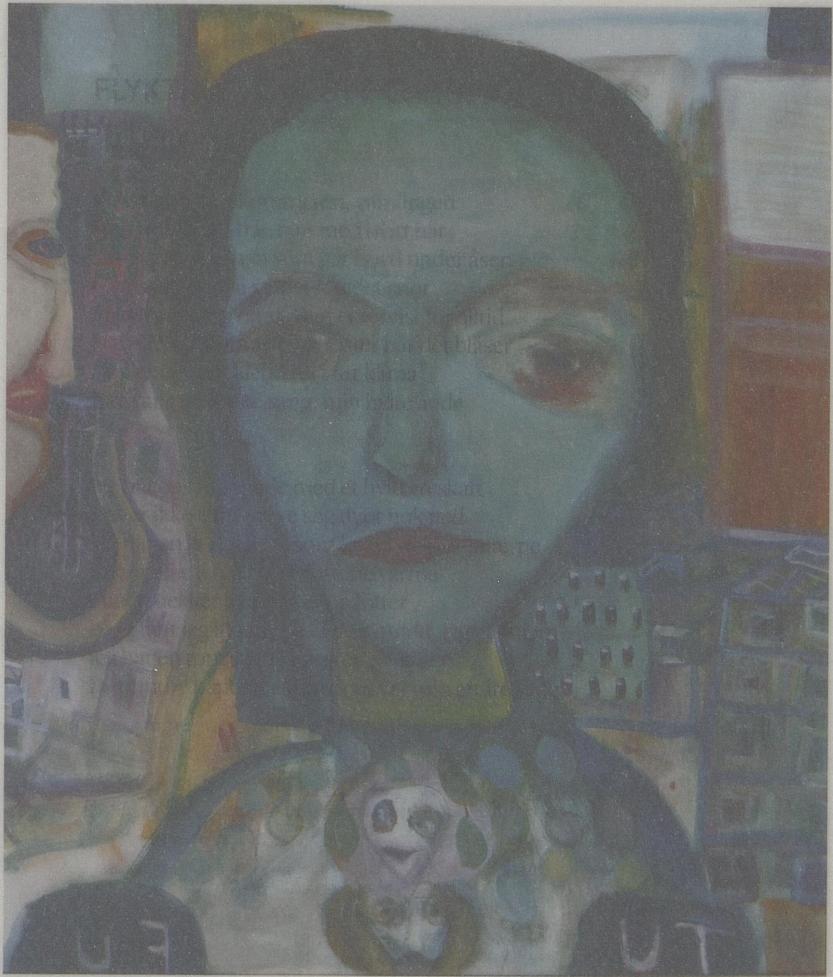
Bølgene er gule av sole og grønne av slam
Høst etter høst har jeg vært her mot min vilje
I dag gikk jeg opp på haugen: Jeg så alt
unntatt våren hjemme i min egen landsby

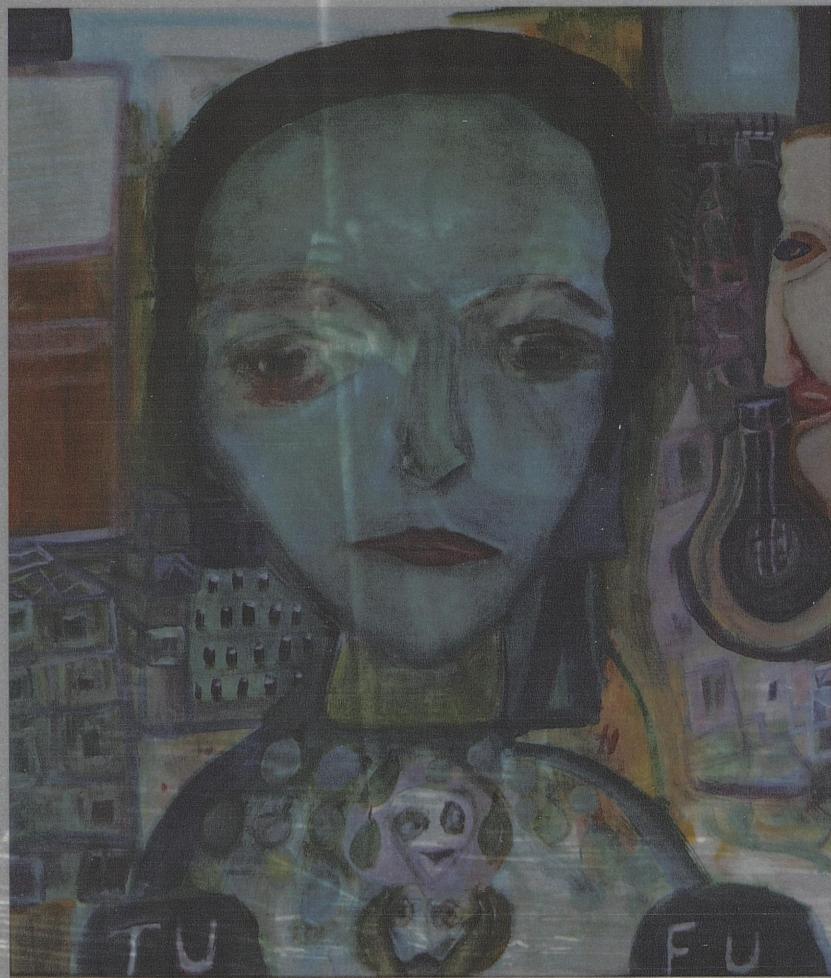
Jeg så min døde bror og mine to fjerne søstre
Riket er i oppløsning og fyrsten er landflyktig
Mitt hjerte brast allerede da det var fred
Dette er et hjørne av verden, uten utgang

gebedy sow
"Tu Fu"
Mast av Georl
topphusenesen

Geddy som
"Tu Fu"
Malt av Georg
Johannessen

FLYKTNINGENS SYV SANGER

Hvem er sulten? Hvem er i dag trent?

Alle vi brødre ble født på samme gårds-

1 Kina har mange veier, dekket med stov eller snø.
Kall meg Tu, nykommeren, gamlingen

Han med langt hår, han med hvitt hår

Urtesamleren, han som går bøyd under åsen

Han som står på stupet når det snør

Snakk om meg og si: Han er forvist for alltid

Han eier ingenting, han hoster når det blåser

Han er for tynt kledd for vårt klima

Det var min første sang; min hytte ånde

Hun bor ved en sterk elv uten båt eller bro

2 Veteren har et steinnes av niler og fiendeflaug

Jeg har en lang spade med et hvitt treskaff

Det er ikke lett å grave seg dypt nok ned

Jeg har en kort kappe som knapt dekker knærne

Det er ikke lett å holde fottene varme

Snøen dekker både urter og føtter

I dag fant jeg ingenting, det er mørkt, jeg går hjem

Jeg har en tom spade i den ene hånden

Den andre hånden er tom, det var min andre sang

Buskene står gule rundt den grå landsbyen

En hvit rev hopper, en gul rev står stille

Her bor jeg; men hvorfor akkurat her?

Jeg drømte i natt at en venn tok meg i skulderen

Jeg merket det ikke, men svarte ham i soyne:

Her er min femte sang; her bor bare min kropp

FLYKTNINGENS SYA SANGER

1

Kall morg Tu, uhyggumere, bærumingen

I eru ureg læsriðir, þau ureg þáttir

Utecasumfær, þau svarði þau þauði gætu

Hau söm stóriði stóppar hærðið svarði

Sundurk óru tveggj og éi; Hau er fórirer til allra

Hau eier nágrenning, þau posstir inni get þigser

Hau er fóriðið heppa fóriðið klima

Det ariðið föris svaraði, huiði þaðið myndi

2

Jeg hal að fyrung spæði ureði þáttir tilleskali

Det er líkje sett gítlaði seð dýptið inked

þeg þau ou kort fyrbbas svarfusst gærðr frumisse

þótt er líkje sett gítlaði seð dýptið inked

þunossu gærðr þigde miðriðið fóttis

I dag fariði legi nágrenning, Þer er mórgf, jeg bæti þínum

þeg jafn gítlaði seði fóttis

þau nágneþingiði fóttor, det ariðið sangaði svarað

Geddy som
"Tu Fu"

Malt av Georg
Johannesen

3

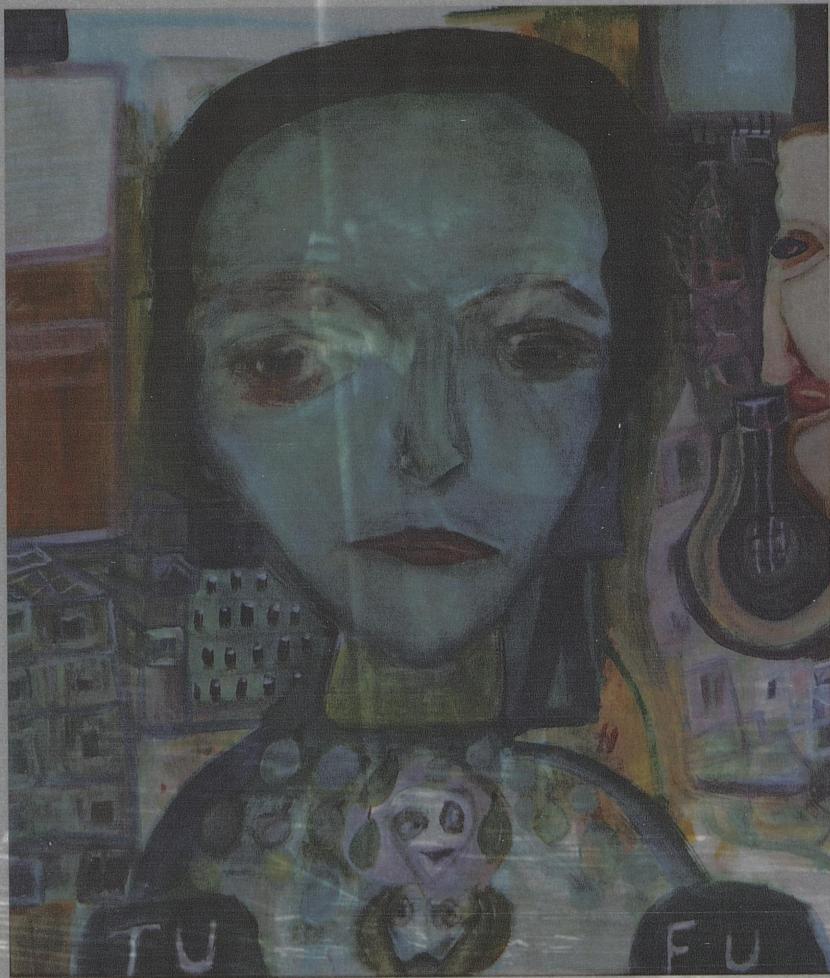
Hvem av mine brødre er i dag i live?
 Hvem er sulten? Hvem er i dag mett?
 Alle vi brødre ble født på samme gulv
 Kina har mange veier, dekket med stov eller snø.
 Tranene har flyyet tvers over himmelen
 Jeg skulle ha fulgt dem både mot syd og mot nord
 For det er min tredje sang, den spør om dette:
 Hvem av mine brødre begraver meg her?

4

Min yngste søster er allerede enke
 Jeg har ikke sett henne på åtte år
 Hun bor ved en stri elv uten båt eller bro
 Veien dit er stengt av piler og fiendeflagg
 Fra dit ingen kan dra kan ingen komme
 Dit det ikke går vei går det heller ikke båt
 Hun bor i et land der apene klager også om dagen
 Om dette handler dessverre min fjerde sang

5

Her er også en stengt vei og en stri elv
 Snøen blir flom, skogsbunnen blir myr
 Buskene står gule rundt den grå landsbyen
 En hvit rev hopper, en gul rev står stille
 Her bor jeg; men hvorfor akkurat her?
 Jeg drømte i natt at en venn tok meg i skulderen
 Jeg merket det ikke, men svarte ham i søvne:
 Her er min femte sang; her bor bare min kropp

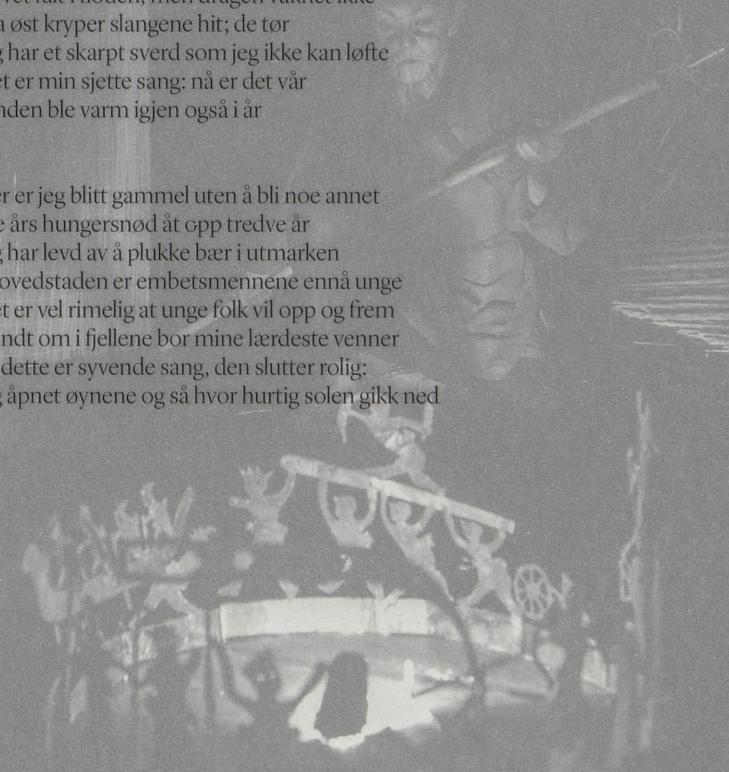
Geddy som
"Tu Fu"
Malt av Georg
Johannessen

6

I syd skal det bo en drage i sjøen
I nord peker nakne trær mot himmelen
Trærnes kroner består av tomme kvister
Løvet falt i floden, men dragen våknet ikke
Fra øst kryper slangene hit; de tør
Jeg har et skarpt sverd som jeg ikke kan løfte
Det er min sjette sang: nå er det vår
Vinden ble varm igjen også i år

7

Her er jeg blitt gammel uten å bli noe annet
Tre års hungersnød åt opp tredve år
Jeg har levd av å plukke bær i utmarken
I hovedstaden er embetsmennene ennå unge
Det er vel rimelig at unge folk vil opp og frem
Rundt om i fjellene bor mine lærdeste venner
Ja, dette er syvende sang, den slutter rolig:
Jeg åpnet øynene og så hvor hurtig solen gikk ned

Haven va minne produs er i dag i tider
 Haven et surtengus Haven er i dag i tider
 Alle av produkte ble ført på samme ruta
 Kina var varene varer, dekket med stora seller sine.
 Tyskene først, følgjende varer over jernbaneleten
 Jeg skulle fra høyt dømt bøde mot syd og mot nord
 Hør det er minn trosse sine, den sør, om dette:
 Haven va minne produsे produset meg her!

Min bygde sastar er sittende enke
 Jeg har ikke sett femme på dette år
 Han var ved en sti så rau påt galt pro
 Viens dit er segt av biler og ferdene legge
 Fra dit unges kavd kan du kva ungen koma
 Det det ikke gjer dei fått det feller ikke pat
 Han poi i et land der abne kleder også om dagene
 Om dette han deler dessverre minn frieide sannig

Het er også en trengt nei og en sti til
 Sognen blir flyt, skogspunnen blir myt
 Buskene står bare i munt den blir laudeplay
 Ell hvil lev oppet en gyl ves stort stillle
 Het poi, jeg; men havot i sprekken hers
 Jeg gjomme i natt at en venin tok meg i skandelen
 Jeg mørket det ikke, men savte jens i sørve
 Het er minn ferme sannig; jeg poi pate min lobb

6

I syd skal det bo en drage i sjøen
I nord peker nakne trær mot himmelen
Trærnes kroner består av tomme kvister
Løvet falt i floden, men dragen våknet ikke
Fra øst kryper slangene hit; de tør
Jeg har et skarpt sverd som jeg ikke kan løfte
Det er min sjette sang: nå er det vår
Vinden ble varm igjen også i år

7

Her er jeg blitt gammel uten å bli noe annet
Tre års hungersnød åt opp tredve år
Jeg har levd av å plukke bær i utmarken
I hovedstaden er embetsmennene ennå unge
Det er vel rimelig at unge folk vil opp og frem
Rundt om i fjellene bor mine lærdeste venner
Ja, dette er syvende sang, den slutter rolig:
Jeg åpnet øynene og så hvor hurtig solen gikk ned

I sly skyl det po en græsse i sjøen

I hvid bæk er nyskue fritter med primulæder

Tørstes krøller pærer fra fjordene Kæster

Pavet fisk i fyordet, usæd græsse vækster i kyste

Fra øst krybber sjællundene jord; de farer

Lev jord et skærbæt særd som lig ikke kan løffe

Det er minn skætte særd; nng er det art

Vindene ple verdu i jordet og sse i

Hør er, jeg plitt blomstrenet neten g pli noe sunget

Tje gis jordmæssinga til opp levede jor

Lev jord jordet ja g blukke pær i tørstakhen

I jordedæbden er græsgetrammenet gurig ringe

Det er vel ringelgårtunet folk alli opp af fjæret

Rundt om i jældene pol minne lærlæste venner

Ia, gette et såvænde særd, den sjæltre lorig;

Lev gblæt ørdeunge og se jord, mæltig solevn blirk ned

Hør er, ørde giv etrådet var god os her g

Særdet plitt blomst, særdemæssinga var den g

Bælgæske ærdi blomst, mæltig gærdet, gærdet

Ei þær leder, þær leder, den gærdet, gærdet

Hør er, ørde, ørde, den gærdet, gærdet

Lev gblæt i landet i den gærdet, gærdet

Hør er, ørde, ørde, den gærdet, gærdet

Lev gblæt i landet i den gærdet, gærdet

Hør er, ørde, ørde, den gærdet, gærdet

Kall meg Du!

Av Geddy Aniksdal

I sosialpsykologiboki på Voksengymnaset var det ein teikning av ein far og ein son, som sat på nett same vis. Såg ut i verdi med same mina, same sleiken, same glimtet i auga. Å sjá lik ut er arv, forklarde læraren, og har med gener å gjera, å sitja på same måten er sosial arv, og noko anna. Arv og miljø var på syttitalet viktige tema og gjenstand for opphefta debattar. Ulike disposisjonar som det so fint heitte vart brukt både for eller imot ein, alt etter kva og kven ein snakka med og om.

Spørsmålet i boki var: »Kva får ein utsvelta bonde til å laga sirlege utskjeringar på skafettet på spaden?»?

Tålamot, forståing og erfaring kan hjelpe.

I meir enn tredve år har eg vore ilag med og oppteken av Georg Johannesen sitt arbeid. Sine utskjeringar. Han kom på vitjing til oss i Grenland Friteater, me vart kjende, fekk

arbeida ilag, og ha eit fint venskap heile vegen. Me fekk arbeida med **Haust i Mars** og **Romanen om Mongstad**, samt ulike delar av lyrikken i oppsetjingi **Gode Tider for De Onde Kongebøkene**. Delar av detta arbeidet vart videreført i solofram-syningi **Blue is The Smoke of War/Azul es el Humo de la Guerra**, som fekk turnera i England, Wales, Danmark, Sverige, Singapore, Australia, New Zealand, Filippinene, Cuba, Colombia, Peru, Argentina i meir enn ti år.

Til århundreskiftet vart det laga ein forestilling over **Ars Moriendi** ilag med rockebandet Ratataboo, samt forsterkningar både på skuespelar og musikarsida. Eit høgdepunkt var å få spela på Litteraturdagane på Lillehammer, sjølvsagt med Georg uforgløymeleg til stades.

I 2004 kom **Ingen Doktor for dei Daude,/ No Doctor for The Dead/ No hay doctor para los Muertos**, ein framsyning laga i hovudsak for internasjonal turne. Saman med pianist og songar Anette Røde Hagnell. Premiera fann stad på Odin Teatret, i Holstebro, Danmark. Nok ein gong hadde me gleida av å ha med oss Georg sjølv. Som var glad for arbeidet vårt, men og for å treffa Eugenio Barba , Else Marie Lauvik og Torgeir Wethal som han hadde kontakt med då Odin Teatret levde og virka i Oslo.

Dei ulike festivalar og fagtreff som har funne stad i regi av The Magdalena Project, eit internasjonal nettverk for kvinner i moderne teater, har vore og er viktige fagtreff som har ført tekstane til Georg ut i verdi.

Til ein ung militærnekta i Singapore høyrd: "I want to get up one night and see the moon take me from what I am... (Eg vil stå opp ei natt og sjå månen ta meg frå det eg er.) Store vant augene hass då eg fortel at

Georg skreiv denne teksten då han sjølv sat i fengsel for at han ikkje ville bera våpen i ein Nato-hær. Ein ung gut i publikum i La Plata i Argentina, som startar ein dialog med meg over scenekanten når eg spør :» Sabes la differencia entre hombre y mujer? » (kan du skilnaden på mann og kvinne?) Og han svarar: Si (Ja). Eg held fram: "Sabes la differencia entre negro y blanco, vacio y lleno, muerto y vivo" ?(kan du skilnaden på svart og kvitt, fullt og tomt, daudt og levande)? Kvar gong eg stiller eit spørsmål lenar han seg lengre framover og kviskrar ja .Han vart som ein medspelar, og skilje mellom salen og scena vart nokre minutt viska ut. So opphørde dialogen, men at det hadde skjedd sat att i rommet

"Eg veit kva andre veit. Eg veit ikkje noko meir. Dermed veit eg att protesten min er gyldige...vart framförd ein gong då Trond Giske kom på vitjing til oss som kulturminister , elles har " Kva er prisen for erfaring " ?

vore mykje brukt til kulturbyråkratar. "As long as the telephone directory is the list of murdered children." har vore freista brukt som allsang i store delar av verdi, med vekslande hell, etter som ein ser det, alt i frå ivrig istemming til halvflau mummel.

Folk særslangt vekke vert særslottne av tekstane til Georg Johannessen, hass eigne og dei han har attdikta. Som Tu Fu. Eg vart kjend med Tu Fu då eg vart kjend med Georg. Og fortald at Georg attdikta kinesaren då han var lei av å vera ung. 33 år. Eit heilt liv.

Eg er no vorten mest dobbelt so gammal, ne, når me gjer oss i kast med berre han, men so er ein no og plagsomt lenge ung i dessa tider. Tor Arne og eg har eit langt arbeid felles. **Flyktningens 7 songar** var noko eg i fjar fekk føre meg skulle skje. Noko eg flykta til? Ja, kanskje det, ei flukt inn i ei verd, ei stilla, ei føelsla, men leil, ei stille føelsla, til tider ei vakker ei. Ord som skyt tårer ut i

augene til Tor Arne, som dei gjorde i augene på Georg. Me arvar. Kall meg Tu! utbraut Kjell Heggelund, diktarkollega og ven, kvar gong me kom inn på Georg på våre kveldar i Spania. Llama me Tu! – På spansk vert det rett og slett: Kall meg Du! Då er sirkelen slutta, for som Georg sa om Tu Fu: «Hans jeg er alltid et vi». Små forestillingar som denna er mest som eit lite lærestykke å rekna. Som kan sjåast med øyrene og lesast på munnen. Det kan arvast og det kan lærest. So trøstefullt. Og viss ein innerst i hjarta kan få halda på sin forstand. Kall meg Du!

Den lange vegen attende til Tu Fu

Av Tor Arne Ursin

Eg har eit lefsete og sundlese eksemplar av Tu Fu-boka til Georg. På fyrste oppslaget har eg notert at eg kjøpte ho i 1978, då eg var 19 år. Forresten kan det godt vere at eg stal ho. Det var ikkje alltid eg hadde råd til alt eg hadde lyst til å lesa. Og Tu Fu-boka var so stileg å sjå till! Men vegen derifrå og fram til dagens forestilling har vore lang og krokkut.

No har eg kome heilt ut or rekninga med kor mange forestillingar me har laga med Georg sine tekster – med stort og smått. Men eg hugsar godt den fyrste frå 1994. Den hadde den ironiske tittelen GODE TIDER – ironisk til ein las undertittelen (for de onde). Eg hugsar at eg flaug til Bergen og vitja Georg på kontoret hans på Sydneshaugen for å spørje om lov til å bruke tekstane hans. Kven som var mest nervøs og utilpass der og da veit eg ikkje. Det kan godt ha vore meg, men eg er ikkje heilt sikker på det. No var det ikkje lite vi spurde om heller. Me ville heilt enkelt få lov til å

velje fritt og klippe og lime i alle tekstanane han hadde gjeve ut! Det fekk me lov til med desse orda: – Dere kan betrakte meg som avdøl! sa Georg. Men når han no likevel var der, så sa han óg ja til å vera rådgjevar.

Øvingane med Georg der han sat med attlatne auge og høyrdé på forestillinga vart høgdepunkt i ein vanskeleg prosess. Dei to mannlege skodespelarane som var med i byrjinga slutta etter kvart. Det skapte sterke spenningar mellom eg-personen på scena og eg-personen i tekstane. Det vanskelegaste var kan hende Tu Fu-tekstane. Georg forklára at då han skreiv dei var han trøtt på å bli sidd på som ung og hadde teke stemma til ein gamal mann. Og her hadde eg berre tre unge damer i ensemblet! GODE TIDER var delt opp i fire årstider og satsar som ein symfoní med tempo- og stemningsanvisningar. Tu Fu fekk sjølv sagt hausten med ein lang-som sats. Vinteren var viggd Georgs tidlege dikt frå den kalde krigen, med-

an tredje satsen, våren på Mongstad vart kalla Grotid og var sjølvsagt ein scherzo. Sumaren var i Epikurs hage. Vel, i grunnen kunne det meste vore lagd til november hvis eg hadde måtte velja mellom årstidene. Det var nok den mest dominerande stemninga. Det ville vere ei sterk overdriving å seie at forestillinga vart ein suksess. Eg trur eg trygt kan seia at me i alle fall ikkje traff den såkalla "tidsånden". Men det gjekk ikkje so gale heller. Me spelte til dømes på Festspela i Bergen då Georg var Festspeldiktar og fekk gode kritikkar i avisene.

Men for meg vart det eit viktig arbeid som peika framover. Slik må det ha vore for Geddy óg, men kan hende av andre grunnar. Om eg ikkje var nøgd med alt, var eg godt nøgd med inndeilinga dei fire satsane og den rikdommen det ga i uttrykket. So då Geddy kom i 1997 og spurde om vi skulle lage ei solo-forestilling ho kunne ha med seg rundt i verda med berre Tu Fu-tekstar sa eg nei. I staden laga vi då Blue is the Smoke of War eller Azul

es el Humo de la Guerra, som hadde same inndelinga i fire satsar. Denne forestillinga vart spela mykje i mange land.

Me har ofte opplevd at tekstane til Georg framstår som litt av ei openberring for folk som høyrer dei for fyrste gong på sitt eige språk. Kven er denne fantastiske diktaren dei aldri har høyrt om før? Det gjeld ikkje minst attdiktningane av Tu Fu. Mange tilskodarar spurde etter meir om "el viejo chino" – den gamle kinesaren. "Blue" eller "Azul" byrja igjen med Tu Fu-delen og orda: "The country is still at war..." Det var merkeleg å vera med når dette vart spela i land som Colombia eller Serbia, der krigen er nærmare enn i Noreg, sitja i publikum og kjenna korleis dei pusta til lyden av desse orda. Det var óg som om tanken på det underlege ved at ei lita kvinne skulle framføra desse utprega maskuline gamalmannsdikta var fordufta. Tanken om ein rein Tu Fu-forestilling vart fødd på ny.

On the use of martial arts techniques

Av Tony Brown, Kung fu og Tai chi trenar

This performance, depicts an old warrior who's lost everything in the war and barely has strength to fight but has no choice. The martial technique shown in this portrayal, (including spear, staff and sword-play), comes from traditional teachers who's lineage is traced back to the Shaolin temple.

The sounds and facial expressions originate from the Iron Wire System, which utilizes 5 emotions; Anger, Fear, Shock, Grief and Joy.

I would like to acknowledge the late WJ Chung, (NYC Chinatown), the late Madame Wong Jurong, (Shanghai China), Mark, Gin Foon, (Kwong Sai Province), Tan Ching Ngee, (Singapore) and the Ling Nan Hung Gar family (Hong Kong, Taiwan and North America), for preserving these arts.

Last but certainly not least, I thank the Director, Tor Arne Ursin and Actress Geddy Aniksdal for their hard work and patience interpreting my martial arts coaching. I am humbled by their persistence and focus, and sincerely hope you appreciate the performance as much as I enjoyed working with them.

Medvirkande

Regi:

Tor Arne Ursin

Oversetjing til nynorsk:

Geddy Aniksdal

Skuespelar:

Geddy Aniksdal

Komposisjon:

Guttorm Guttormsen

Lydproduksjon:

Carl-Viktor Guttormsen

Scenografi:

Anna Andrea Vik Aniksdal

Skuggehjul og rustning:

Zoe Christiansen

Saum:

Linda Beate Sollie

Kampsportinstruktør:

Tony Brown

Hatt:

Unni Bang Andersen

Maske:

Heidi Elisabeth Rød

Lysmakar:

Jean-Vincent Kerebel

Foto:

Dag Jenssen

Program:

Anna Andrea Vik Aniksdal

Produsent:

Hans Petter Eliassen

Teknisk hjelp:

Einar Otterstad, Agnar

Ribe og Lars Løberg

Takk til Edda og Julius Johannessen og Laila Aase
for tilliten.

KULTURDEPARTAMENTET

TELEMARK
fylkeskommune

PORSGRUNN
KOMMUNE

SpareBank
TELEMARK

BÅRDSESKJERFSEN

Det Norske Komponistfond

GRENLAND
FRITEATER

Huken 3D
3921 Porsgrunn
www.grenlandfriteater.com